

Sjerekilebij (instr. Eldar Sjengelaja, Georgien 1974)

Land og Folk, 15. maj 1975

Kvik grusinsk filmkomedie

FOR NYLIG havde vi i TV lejlighed til at stifte bekendskab med en grusinsk film, »Pirosmani« instrueret af Georgi Shengelaya, og såvel i Albertshund som i Odin-Teatret (Holstebro) har der i april været premiere på en anden grusinsk film, »De Excentriske Fyre« instrueret af Eldar Shengelaya. Eldar og Georgi Shengelaya er brødre, deres forældre var pionerer i 20ernes sovjetiske film, og i dag er de to brødre en vigtig bestanddel af den blomstrende grusinske film.

Mens »Pirosmani« er en noget tung og desværre også ind imellem uklar biografi over en kendt maler ved navn Pirosmani, så er »De Excentriske Fyre« en kvik og underholdende komedie om nogle fantastaster i fordums dage. Som man fornemmer i oplevelsen af filmen, og som også Eldar Shengelaya med sin yndige hustru Adriana Shengelaya gjorde rede for før filmen vist, så er filmen fuld af eventyr-elementer og har en solid basis i hele den grusinske folkløse. Motiver som 'den gavmilde frue med de mange

elskere', 'drømmen om at kunne flyve' og 'sønnen der hele sit liv må afbetale sine forfædres gæld' er velkendte i grusinske eventyr. Filmens historie har to hovedpersoner, nemlig den unge Ertaoz (Dato Centi) og den gamle videnskabsmand Kristofor (Vassil Tchkhaldze): det er de to, som i et fangehul udtænker det stor projekt om en maskine hvorpå de kan flyve til himmels. Men omkring dem findes en række højst særegne personer: den tykke officer Khuta (Boris Tsitswia), der sender de to i fængsel, og som kraftigt kurtiserer den smukke Malgalita (Ariadna Shengelaya). I Malgalitas hus er der stærk trafik af mænd, ligeså snart hendes mand er borte, og det kan give problemer, f. eks. når en herre af Khutas omfang må søge flugten gennem skorstenen!

Malgalitas mand er i øvrigt en særdeles flegmatisk person, der kun sjældent hidser sig op over noget som helst, men det sker to gange. Første gang er, da Ertaoz frimodigt spørger ham: »Må jeg gifte mig med Deres kone?« Anden gang er, da Ertaoz og Kristofor vil bort-

føre Malgalita med luftskibet. Jo, for det lykkedes nemlig Ertaoz og Kristofor at komme til at flyve. Hermed hylder filmen drømmerne, de vove-modige.

Filmene er for de mennesker, der ser videre, dem der har et ønske om en smuk morgendag. Filmene er imod de mennesker, som er alt for jordbundne og alt for indsnævrede, småborgerne. Ved at lade Ertaoz og Kristofor »sejle« op gennem skyerne fejrer filmen menneskenes sejr over indskrænktheden. Et enkelt vemodigt element er, at den skønne Malgalita hindres i at komme med på luftskibet, men ellers er filmen såre munter og ikke så lidt excentrisk, badet i optimisme og poesi.

Bo Torp Pedersen